

5. Кайкенделл Карен [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <https://gra.ua/ua/product/taro-koshachego-naroda-tarot-of-the-cat-people-u-s-games-systems>
6. Кранс Кім [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <https://gra.ua/ua/product/dikoe-neizvestnoe-taro-kim-krans-karti-the-wild-unknown-tarot>
7. Сенс Старших арканів у Таро [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <https://drukarnia.com.ua/articles/starshi-arkani-taro-ТаріН>
8. Таро (карти) [Електроний ресурс]. – Режим доступу: [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D0%B0%D1%80%D0%BE_\(%D0%BA%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B8\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D0%B0%D1%80%D0%BE_(%D0%BA%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B8))
9. Cyberpunk 2077 Gameplay: Tarot Cards [Електроний ресурс]. – Режим доступу: https://cyberpunk.fandom.com/wiki/Tarot_Cards
10. Phasmophobia: Tarot Cards [Електроний ресурс]. – Режим доступу: https://phasmophobia.fandom.com/wiki/Tarot_Cards

Сантіні М.Д.,

здобувач вищої освіти ІV курсу кафедри музичного та хореографічного мистецтва, ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв»;

Науковий керівник: Сапак Н.В., кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музичного та хореографічного мистецтва ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв», м. Миколаїв, Україна

**ОБРАЗ ЛІЛЕЇ З ОДНОІМЕННОЇ БАЛАДИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКО
«ЛІЛЕЯ», ЙОГО ВТІЛЕННЯ ТА ЗНАЧЕННЯ В МИСТЕЦТВІ**

Баладу «Лілея» Тарас Шевченко написав 25 липня 1846 року в Києві. На цей час він працював у Археографічній комісії, змальовував краєвиди та історичні пам'ятки, проте не обмежувався виконанням цих завдань, прагнучи вивчати все, що стосувалося історії й культури народу, зокрема феодальних взаємин кріпаків і поміщиків, збирав фольклорні матеріали. Джерелом для написання балад «Лілея» могли бути почуті на Васильківщині народні пісні, перекази й легенди.

Лілея — міфологічний символ чистоти й цнотливості. В основі балади "Лілея" - народнопісенний мотив перетворення дівчини або хлопця на рослину. Тарас Шевченко транспонує цей мотив у соціальний вимір, зобразивши конфлікт громади

й пана і зробивши мотив цієї метаморфози виявом людської жорстокості, породженої соціальною кривдою.

Образ Лілеї має своєрідний символізм та драматизм. Монолог головної героїні поеми, — чистої й невинної натури — сповнений подиву й нерозуміння того, що з нею вчинено — і паном-батьком, і недобрими людьми. Протягом поеми розкодовується драматична ситуація героїні й причини ставлення до неї сільської громади, яка зазвичай відторгала від себе панське байстря. Завдяки передачі сприйняття героїнею власної трагедії образ Лілеї — дочки панської любовниці, сироти, несправедливо осміяної, зневаженої і, зрештою, погубленої односельцями — розкривається в усій чистоті, наївності, незахищеності. Цим рисам відповідає перетворення дівчини на лілею — квітку чистоти й цноти, квітку Богоматері. За Шевченком, Бог докоряє жорстоким людям, нечулість яких породжена постійним гнітом рабства й несправедливості, щоденною боротьбою за виживання. Схвильований, скорботний монолог Лілеї пройнятий гірким подивом перед несправедливістю й жорстокістю людей та незбагненністю Божої волі. Яскраво зобразивши ніжну красу Лілеї — «Лілеї снігоцвіту», поет показав несумісність духовної краси з нелюдяною життєвою реальністю. Поруч із засудженням пана як головного винуватця трагедії Лілеї та її матері, Шевченко водночас порушує проблему етичної неоднозначності й застарілості деяких родових звичаїв і забобонів, котрі ставали на перешкоді співчуттю й милосердю, взаєморозумінню між людьми.

Балада «Лілея» стала першою ластівкою і дорогоцінною перлиною національного хореографічного мистецтва з утіленням шевченкових поетичних образів на балетних сценах України та займає особливу сторінку в літописі театральної-музичної і кінематографічної шевченкіани. До її аналізу долучилися відомі українські мистецтвознавці, зокрема Ванда Володько, Степан Дубенко, Марія Загайкевич, Юрій Станішевський, Василь Туркевич, Олена Шаповал, Олена Щербакова та інші.

На думку О. Щербакової, «Лілея» стала першою етапною подією у творенні національного класичного балету (на під радянській Україні), який став значною віхою в українській хореографії кінця 30-х - початку 40-років ХХ ст. Прем'єру балету призначили на 1939 рік (відбулася у серпні 1940 р. — репресії були на часі), коли запланували широко відзначити 125-річчя від дня народження Тараса Шевченка. Поєднання балетної музики Костянтина Данькевича, побудованої на матеріалі українських народних пісень, лібрето Всеволода Чаговця за мотивами шевченкового «Кобзаря» («Лілея», «Сліпий», «Утоплена», «Русалка», «Княжна», «Марина», «Відьма») та хореографії Галини Березової із синтезом класичних і фольклорних елементів створили, по суті, збірний образ багатьох шевченківських героїнь (з покірної і боязкої дівчина перетворюється на рішучу й мужню, яка мстить князеві за свою зневажену честь).

Крім однойменного балету К.Данькевича за мотивами Шевченкового твору, де заголовну партію виконала Антоніна Васильєва, партію Степана в прем'єрній

виставі виконав Олександр Соболев, були створені на театральній сцені та в кінематографі визначні музичні і хореографічні постановки:

Симфонічна поема Г.Майбороди «Лілея». Рік створення – 1939. Георгій Майборода вніс значний внесок до розвитку української музики. Працював у різних жанрах, переважає героїко-патріотична тематика;

Фільм-балет «Лілея», поставлений кіностудією ім. О. Довженка. Рік створення – 1959. Режисерами стали – В.Вронський та В.Лапокниш. У головних ролях знімалися: Є.Єршова – Лілея, Р.Клявін (Візіренко) – Степан, А.Аркадьєв, В.Калиновська – Гера, О.Сегаль – Перко. У основі сюжету – історія кохання Лілеї й Степана, що зростали разом. Князь (збірний образ з «Княжни», «Марини») переслідує закоханих, але громада відправляє Степана на Січ, а Лілея знаходить притулок у циган (образ циганського табору є у «Відьмі»). Уві сні вона бачить коханого з русалками (до цих міфологічних персонажів Шевченко звертався в «Русалці», «Утоплений»). Героя по дорозі на Січ ловлять і осліплюють князівські гайдамаки; Степан стає кобзарем (мотив зі «Сліпого»), що закликатиме народ до боротьби. Лілея гине, а люд повстає і вбиває жорстокого князя.

Відомі українські художники графіки Є. Котляревська (1964), В. Лопата (1984), Н. Коваль (1998) створили ілюстрації до літературного твору, а Г. Севрук (1964) виконав мозаїку «Лілея».

Висновок. Підсумовуючи, можна зазначити, що тема піднята Тарасом Григоровичем Шевченком була, є та буде актуальною. Ця балада своїм появленням викликала фурор у творчому суспільстві та внесла незворотні зміни в культурі України. Не важливо, балет це чи кінематограф, вона надихає та дуже чіпляє почуття глядачів. За мотивами цієї балади, К.Данькевич створив дивовижний та захоплюючий балет, в якому дуже деталізовано розкрив кожного героя повісті. З упевненістю можна сказати, що «Лілея» стала першою етапною подією у творенні національного класичного балету (на під радянській Україні), який став значною віхою в українській хореографії кінця 30-х — початку 40-років ХХ ст.

Список використаних джерел:

1. «Лілея» Тарас Шевченко. Повне зібрання творів. <http://litopys.org.ua/shevchenko/shev148.htm>
2. Лілея (балада) – Wikipedia [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9B%D1%96%D0%BB%D0%B5%D1%8F_\(%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%B0\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9B%D1%96%D0%BB%D0%B5%D1%8F_(%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%B0))
3. Лілея (балет) – Wikipedia [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9B%D1%96%D0%BB%D0%B5%D1%8F_\(%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D1%82\)#%D0%9F%D1%80%D0%B5%D0%BC%D1%94%D1%80%D0%B8_%D1%82%D0%B0_%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BA%D0%B8](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9B%D1%96%D0%BB%D0%B5%D1%8F_(%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D1%82)#%D0%9F%D1%80%D0%B5%D0%BC%D1%94%D1%80%D0%B8_%D1%82%D0%B0_%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BA%D0%B8)
4. Балет «Лілея»|Збруч (автор - О. Гринович) <https://zbruc.eu/node/52945>

5. Майборода Георгій Іларіонович https://www.wikidata.org/wiki/ua.nina.az/%D0%93%D0%B5%D0%BE%D1%80%D0%B3%D1%96%D0%B9_%D0%9C%D0%B0%D0%B9%D0%B1%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%B0.html

6. Лілея (фільм, 1959 р.) – Wikipedia [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9B%D1%96%D0%BB%D0%B5%D1%8F_\(%D1%84%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BC,_1959\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9B%D1%96%D0%BB%D0%B5%D1%8F_(%D1%84%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BC,_1959))

Седлецька В.В.,

здобувач вищої освіти IV курсу кафедри дизайну ВП «Миколаївський факультет менеджменту і бізнесу Київського університету культури»

Науковий керівник: Тригуб О. Л.,

викладач кафедри дизайну

ВП«Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв», м. Миколаїв, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ФІРМОВОГО СТИЛЮ СУЧАСНИХ КОНДИТЕРСЬКИХ

Кондитерська – це не лише мистецтво створення смачних виробів, а й гра з формами, кольорами та текстурами. Тут велике значення має дизайн, адже відвідувач споживає продукцію не лише своїми смаковими рецепторами, але й очима, тому фірмовий стиль кондитерської грає важливу роль у створенні іміджу бренду та виокремленню його серед конкурентів: частіше за все люди більш охоче обирають привабливу, якісну картинку та бренд [4].

Вкрай важливо створити раціональний, унікальний фірмовий стиль. Основна складність процесу полягає у формуванні концепції закладу, яка повинна привернути увагу споживача [2].

Як приклад, можна розглянути кондитерську Ladurée (Франція). Її магазини відзначаються вінтажним стилем та пастельними відтінками [3]. Серед них найбільш популярними є рожевий та зелений, що створюють атмосферу розкоші та викликають асоціації з квітами та французькою весною. В логотипі використовується стилізований напис та витончений шрифт із засічками, який справляє враження ретро-шарму, вказуючи на багату історію.

Також можна звернути увагу на Godiva (Бельгія), де фірмовий стиль віддзеркалює елегантність та витонченість бренду, що фокусується на виробництві вишуканих шоколадних виробів високої якості та позиціонує себе як елітарний [3]. Основними кольорами в їхній емблемі та пакуванні є темно-коричневий і золотий, які зазвичай використовуються для відтворення атмосфери фешенебельності та класу.